

CHIA SẺ NGUỒN LỰC THÔNG TIN TRONG HỆ THỐNG THƯ VIỆN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM

ThS. Vũ Duy Hiệp

1. Đổi mới sự nghiệp giáo dục và những yêu cầu mới đặt ra trong hoạt động thông tin - thư viện các trường đại học

1.1. Trong sự nghiệp đổi mới nền giáo dục nước nhà, vấn đề đổi mới phương pháp dạy - học, nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo luôn được Đảng, Nhà nước và các cấp quản lý giáo dục quan tâm. Tại Thông báo kết luận số 242-TB/TW ngày 15/4/2009 về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 2 (khóa VIII), phương hướng phát triển giáo dục và đào tạo đến năm 2020, Bộ Chính trị đã đề ra 7 nhóm nhiệm vụ, giải pháp để đổi mới căn bản, toàn diện, mạnh mẽ sự nghiệp giáo dục và đào tạo Việt Nam, trong đó có giải pháp "Tiếp tục đổi mới phương pháp dạy và học, khắc phục cơ bản lối truyền thụ một chiều. Phát huy phương pháp dạy học tích cực, sáng tạo, hợp tác; giảm thời gian giảng lý thuyết, tăng thời gian tự học, tự tìm hiểu cho học sinh, sinh viên; gắn bó chặt chẽ giữa học lý thuyết và thực hành, đào tạo gắn với nghiên cứu khoa học, sản xuất và đời sống".

Thực hiện Nghị quyết số 14/2005/NQ-CP ngày 02/11/2005 của Chính phủ về đổi mới cơ bản và toàn diện giáo dục đại học ở Việt

* Giám đốc Trung tâm Thông tin - Thư viện Nguyễn Thúc Hào, Trường Đại học Vinh.

Nam giai đoạn 2006-2010, hiện nay, các trường đại học, cao đẳng trong cả nước đã chuyển từ phương thức đào tạo theo niên chế sang phương thức đào tạo theo hệ thống tín chỉ. Một trong yêu cầu của đào tạo theo hệ thống tín chỉ là giảm đáng kể giờ lên lớp lý thuyết và tăng số giờ thảo luận, thí nghiệm, thực hành. Giờ tự học của sinh viên tăng gấp đôi so với đào tạo theo niên chế. Để đáp ứng với các yêu cầu đó, đòi hỏi cần phải có một hệ thống thông tin - thư viện đủ mạnh, một hệ thống giáo trình, đề cương bài giảng, tài liệu tham khảo, nguồn thông tin khoa học đáp ứng nhanh chóng, đầy đủ nhu cầu của người dạy, người học. Việc triển khai mô hình đào tạo theo tín chỉ thành công gắn liền với nhiều yếu tố, trong đó nguồn học liệu, nguồn thông tin khoa học đóng một vai trò quan trọng, quyết định trong kết quả học tập và nghiên cứu khoa học.

1.2. Hoạt động giáo dục đại học luôn gắn liền với hoạt động chuyển giao tri thức và nghiên cứu khoa học. Trong đó, một trong những yếu tố đặc biệt quan trọng và đóng vai trò quyết định chất lượng chuyển giao tri thức và nghiên cứu khoa học là khả năng cung cấp nguồn tin của thư viện đại học để thúc đẩy việc tự học, tự nghiên cứu của các giáo sư, giảng viên và sinh viên trong trường đại học. Đây chính là sứ mệnh của các thư viện đại học. Vì vậy, quá trình đổi mới giáo dục đại học Việt Nam phải song hành với quá trình đổi mới các thư viện đại học nhằm thỏa mãn tốt nhất nhu cầu thông tin cho người dùng tin ở bất kỳ thời điểm nào và bất kỳ nơi đâu.

1.3. Việc đổi mới phương pháp dạy - học, chuyển đổi từ đào tạo theo niên chế sang đào tạo theo tín chỉ và kiên trì mục tiêu không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội trong nhà trường đại học đã và đang đặt ra những yêu cầu, nhiệm vụ mới cho hoạt động thông tin - thư viện trong hệ thống thư viện các trường đại học hiện nay.

Điều lệ trường đại học ban hành theo Quyết định số 58/2010/QĐ-TTg ngày 22/9/2010 của Thủ tướng Chính phủ, tại điều 45 đã quy định: "Trường đại học phải có thư viện và các trung tâm thông tin tư liệu chuyên ngành phục vụ hoạt động đào tạo, khoa học và công nghệ. Thư viện và các trung tâm thông tin tư liệu có trách nhiệm quản lý, bổ sung và cung cấp thông tin, tư liệu khoa học và công nghệ ở trong nước và nước ngoài thuộc các lĩnh vực hoạt động của Trường, thu thập và bảo quản các sách, tạp chí, băng, đĩa, các tài liệu lưu trữ, các luận văn, luận án đã bảo vệ tại trường, các ấn phẩm của trường. Thư viện và các trung tâm thông tin tư liệu chuyên ngành hoạt động theo quy chế do Hiệu trưởng ban hành". Hệ thống thư viện, giáo trình, tài liệu cũng là một trong những tiêu chí để đánh giá trong kiểm định chất lượng trường đại học; là điều kiện quan trọng đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp dạy - học. Vì vậy, để phát huy vai trò, chức năng nhiệm vụ của Thư viện đại học với tư cách là Trung tâm thông tin - tư liệu phục vụ đắc lực nhiệm vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ của trường đại học đáp ứng các yêu cầu của học chế tín chỉ là một đòi hỏi khách quan, cấp thiết, cần được đầu tư giải quyết với những bước đi vững chắc.

2. Chia sẻ nguồn lực thông tin trong hệ thống thư viện các trường đại học ở Việt Nam - một yêu cầu khách quan và cấp thiết

2.1. Những năm qua, được sự quan tâm, đầu tư của Nhà nước, của Bộ Giáo dục và Đào tạo, hoạt động thông tin - thư viện của các trường đại học đã có nhiều đổi mới và chuyển biến mạnh mẽ, phục vụ đắc lực hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học. Bên cạnh những thành quả đạt được, để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp đổi mới giáo dục đại học nước nhà, hệ thống thư viện của các trường đại học, cao đẳng hiện nay còn gặp nhiều khó khăn như: nguồn lực thông tin vẫn chưa đáp ứng với nhu cầu ngày càng đa dạng của người sử dụng; quy trình và nghiệp vụ quản lý chưa thống nhất và chuẩn hóa; đặc biệt sự phối hợp liên

kết, liên thông giữa các thư viện còn yếu. Nghị quyết số 05-NQ/BCSD ngày 06/1/2010 của Ban Cán sự Đảng Bộ Giáo dục và Đào tạo về đổi mới quản lý giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2010-2012 đã chỉ rõ: *"Thư viện các trường còn nghèo, giáo trình tài liệu chưa đáp ứng yêu cầu cả về số lượng và chất lượng"*. Hội nghị thư viện các trường đại học, cao đẳng lần thứ nhất do Bộ Văn hoá Thể thao và Du lịch phối hợp Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức tại thành phố Đà Nẵng (10/2008), đã nhận định: *"Thư viện các trường đại học đang phải đối diện với nhiều cơ hội và thách thức trong quá trình hội nhập, những khó khăn tập trung vào: Nguồn lực thông tin còn nghèo nàn, cần được tăng cường; công nghệ phát hiện tài nguyên thông tin hiện đại, quy trình và nghiệp vụ quản lý chưa được thống nhất và chuẩn hóa; Bên cạnh đó sự phối hợp liên kết, liên thông giữa các thư viện còn yếu nên chưa tạo ra được một sức mạnh tập trung"*.

Hiện nay, các thư viện đại học đang đứng trước vấn đề hết sức khó khăn trong lựa chọn bổ sung tài liệu do mâu thuẫn không thể tự giải quyết giữa kinh phí hoạt động được cấp còn eo hẹp với nguồn tài nguyên thông tin trong và ngoài nước ngày càng có xu hướng tăng nhanh hàng năm. Do đó, việc thống nhất quan điểm, nguyên tắc, giảm bớt những quyết định mang tính chủ quan, tình huống, nhất thời liên quan đến nguồn lực thông tin,... để bổ sung tài liệu một cách khoa học, từng bước nâng cao chất lượng nguồn tin, thực hiện chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện đang là yêu cầu cấp bách đặt ra cho hệ thống thư viện các trường đại học Việt Nam.

Hiện tại, dù đã đáp ứng được phần lớn nhu cầu tin cho người dạy và người học, nhưng việc phát triển nguồn lực thông tin, hoạt động chia sẻ nguồn lực thông tin trong hệ thống thư viện đại học vẫn chưa đủ mạnh, số lượng và chất lượng nguồn tin trao đổi thấp, do hoạt động còn manh mún, tùy tiện, việc phối hợp, liên kết vẫn mang nặng tính hình thức, kém hiệu quả, thiếu phương pháp, chính sách phát triển khoa học, nhất quán. Quyết định số

121/2007/QĐ-TTg ngày 27/7/2001 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Quy hoạch mạng lưới các trường đại học, cao đẳng giai đoạn 2006 -2020 đã đề ra nhiều giải pháp nhằm xây dựng một số trường đại học, cao đẳng mạnh, hình thành các cụm đại học; khắc phục hiện trạng manh mún, phân tán của mạng lưới, nhiều trường nhỏ, đào tạo đơn ngành, chuyên môn hẹp, trong đó có giải pháp: "Tăng cường năng lực và nâng cao chất lượng hoạt động của thư viện ở các trường; hình thành hệ thống thư viện điện tử kết nối các trường trên cùng địa bàn, cùng một vùng và trên phạm vi toàn quốc; Thiết lập mạng thông tin toàn cầu và mở rộng giao lưu quốc tế cho tất cả các trường đại học, cao đẳng trong nước; Quy hoạch, sắp xếp lại công tác xuất bản giáo trình, sách và tài liệu tham khảo". Đây là những quan điểm chỉ đạo, cơ sở pháp lý và định hướng cần được các trường nghiên cứu, triển khai nghiêm túc nhằm phát triển hệ thống thư viện các trường đại học Việt Nam.

2.2. Đã có một số hội thảo, bài viết đề cập đến vấn đề chia sẻ nguồn lực thông tin. Tuy nhiên, vẫn chưa có một giải pháp cụ thể, toàn diện nào cho vấn đề này. Hệ thống thư viện đại học hiện nay cần có những phương thức chia sẻ thông tin hiệu quả cũng như có những chính sách tích cực cho hoạt động chia sẻ thông tin. Như vậy, vấn đề chia sẻ nguồn lực thông tin ở các thư viện đại học Việt Nam đang thiếu một sự nghiên cứu kỹ lưỡng, chưa được các nhà nghiên cứu quan tâm, đặc biệt là trong vấn đề tìm ra một phương thức cũng như cơ chế phù hợp với tình hình thực tiễn tại Việt Nam.

Thực hiện chia sẻ nguồn lực thông tin trong hệ thống thư viện các trường đại học Việt Nam, nhằm tăng cường nguồn lực thông tin cho thư viện các trường đại học, đáp ứng tốt nhu cầu thông tin cho hoạt động nghiên cứu khoa học, giảng dạy và học tập, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế cần được nghiên cứu và triển khai.

Để triển khai hiệu quả, các thư viện cần tập trung vào việc phối hợp các hình thức trao đổi thông tin: dịch vụ mượn liên thư viện, mục lục liên hợp trực tuyến, vấn đề hợp tác trong công tác bổ sung tài liệu, chia sẻ nguồn thông tin số. Trên cơ sở đó, xây dựng một cơ chế hợp tác cho hoạt động chia sẻ thông tin cũng như dự tính những thuận lợi và khó khăn khi triển khai các dịch vụ này.

3. Giải pháp

Thực hiện chia sẻ nguồn lực thông tin giữa thư viện các trường đại học ở Việt Nam là đòi hỏi khách quan, nhưng cần được nghiên cứu nghiêm túc dựa trên các thành công đã có của hệ thống thư viện khoa học của các nước phát triển và đang phát triển về việc hợp tác trao đổi nguồn lực thông tin. Những tài liệu về: vấn đề mượn liên thư viện, vấn đề cung cấp tài liệu và vấn đề chia sẻ thông tin của IFLA.

- Bên cạnh đó, cần dựa trên chính sách phát triển hệ thống thư viện đại học của nhà nước, kết hợp với xu hướng hợp tác chia sẻ nguồn lực thông tin giữa các thư viện Việt Nam.

3.1. Nghiên cứu thực trạng và đề ra giải pháp tăng cường nguồn lực thông tin giữa thư viện các trường đại học ở Việt Nam.

- Khảo sát và đánh giá thực trạng hợp tác trao đổi thông tin giữa thư viện các trường đại học Việt Nam.
- Xác định được nhu cầu thực tiễn của thư viện các trường đại học trong việc trao đổi nguồn tài nguyên thông tin.

Tìm hiểu những yếu tố (thuận lợi và khó khăn) ảnh hưởng đến việc trao đổi nguồn lực thông tin giữa các thư viện đại học. Xác định rõ thư viện các trường đại học có đủ điều kiện để triển khai hợp tác trao đổi thông tin.

3.2. Xây dựng một mô hình tổng quan về trao đổi nguồn lực thông tin, đề xuất giải pháp khoa học, hiệu quả nhằm tăng cường năng lực chia sẻ thông tin giữa thư viện các trường đại học Việt Nam

- Phát triển và xây dựng thư viện các trường đại học vùng, đại học trọng điểm tại Thái Nguyên, Hà Nội, Vinh, Huế, Đà Nẵng, Quy Nhơn, Thành phố Hồ Chí Minh và Cần Thơ, thành các thư viện trung tâm (hạt nhân) thực hiện liên kết trong vùng, khu vực, tiến tới liên kết trong toàn hệ thống.

Ví dụ: Hiện nay, trường Đại học Vinh đang thực hiện dự án Xây dựng và phát triển Thư viện Trường Đại học Vinh trở thành thư viện số trên cơ sở hiện đại hoá, tự động hoá, chuẩn hóa, các hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ. Phát triển thư viện Trường Đại học Vinh trở thành thư viện trường đại học trọng điểm quốc gia, trung tâm liên kết lưu trữ, khai thác và cung cấp thông tin cho các trường đại học và cao đẳng trong khu vực Bắc Trung Bộ (Theo thống kê chưa đầy đủ, khu vực Bắc Trung Bộ gồm các tỉnh: Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị có 16 trường đại học, cao đẳng và 22 trường trung học chuyên nghiệp); trở thành đầu mối kết nối với hệ thống thông tin quốc tế, góp phần vào việc mở rộng quan hệ trao đổi thông tin giữa các trường đại học, cao đẳng của Việt Nam với các trường đại học, cao đẳng tiên tiến trên thế giới.

Kết luận

Đã đến lúc các trường đại học ở Việt Nam cần tính đến một chiến lược đào tạo có chiều sâu và phù hợp với xu thế chung của thế giới. Chia sẻ nguồn lực thông tin giữa thư viện các trường đại học ở Việt Nam nhằm tăng cường nguồn lực thông tin, phục vụ nhu cầu thông tin khoa học, nguồn học liệu đáp ứng yêu cầu đào

tạo theo học chế tín chỉ, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo là yêu cầu cấp thiết cần được nghiên cứu triển khai với những bước đi vững chắc. Tính tới thời điểm này, chưa có một giải pháp tối ưu nào cho hoạt động hợp tác chia sẻ nguồn lực thông tin cho hệ thống thư viện đại học Việt Nam, bên cạnh đó chưa có một công trình nghiên cứu chính thức nào về vấn đề này.

Các thư viện đại học Việt Nam cần có được một phương thức và mô hình hoàn chỉnh về liên thông, trao đổi thông tin. Trên cơ sở đó xây dựng một cơ chế hợp tác chia sẻ nguồn lực thông tin trong hệ thống.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

A. Tài liệu tiếng Việt

1. Nghị định số 72/2002/NĐ-CP ngày 06 tháng 8 năm 2002 của Chính phủ Quy định chi tiết thi hành Pháp lệnh Thư viện.
2. Nghị quyết số 05-NQ/BCSD ngày 06/01/2010 của Ban Cán sự Đảng Bộ Giáo dục và Đào tạo về đổi mới quản lý giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2010 – 2012
3. Nghị quyết số 14/2005/NQ-CP của Thủ tướng Chính phủ về đổi mới cơ bản và phát triển toàn diện giáo dục đại học Việt Nam giai đoạn 2006 - 2020.
4. Quyết định số 10/2007/QĐ-BVH-TT ngày 04/05/2007 phê duyệt Quy hoạch phát triển Thư viện Việt Nam đến năm 2010 và định hướng đến năm 2010
5. Quyết định số 10/2007/QĐ-BVHTT ngày 4 tháng 5 năm 2007 của Bộ trưởng Bộ VHTT Phê duyệt Quy hoạch phát triển ngành Thư viện Việt Nam đến năm 2010 và định hướng đến năm 2020.

6. Quyết định số 33/2002/QĐ-Ttg ngày 8 tháng 2 năm 2002 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch phát triển Internet Việt Nam giai đoạn 2001 – 2005
7. Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT ngày 15/08/2007 của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Quy chế đào tạo Đại học và Cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ.
8. Quyết định số 47/2001/QĐ-TTg ngày 4/4/2001 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt "Quy hoạch mạng lưới các trường đại học, cao đẳng Việt Nam giai đoạn 2001-2010.
9. Công văn số 1597/ BVHTT Về việc áp dụng chuẩn nghiệp vụ trong các thư viện Việt Nam.- H.: ngày 7 tháng 5 năm 2007.
10. Đảng Cộng sản Việt Nam. Ban Chấp hành trung ương. (Nghị quyết TW 5 khoá VIII)
11. Điều lệ trường đại học ban hành theo quyết định số 153/2003/QĐ-TTg ngày 30/07/2003 của Thủ tướng Chính phủ.
12. ALA: *Từ điển giải nghĩa thư viện học và tin học Anh - Việt* = Glossary of library and information science.- Tucson: Galen Press, 1996.- 279tr.
13. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Báo cáo số 760/BC-BGDĐT ngày 29/10/2009 về sự phát triển của hệ thống giáo dục đại học, các giải pháp đảm bảo và nâng cao chất lượng đào tạo.*
14. Bộ Văn hóa - Thông tin, *Kỷ yếu hội nghị tổng kết hoạt động của hệ thống thư viện công cộng toàn quốc năm 2004 - 2006, tại Huế năm 2007.*
15. Bộ Văn hóa - Thông tin, *Tài liệu hội nghị sơ kết 5 năm ứng dụng công nghệ thông tin của hệ thống thư viện công cộng, tháng 5/2005 tại Bình Định.*
16. Bộ Văn hoá - Thông tin, *Kỷ yếu hội nghị - hội thảo công tác bổ sung tài liệu của hệ thống thư viện công cộng 5 năm (2001-2005), Hà Nội, 2005.*

17. Chức năng nhiệm vụ của các đơn vị trực thuộc trường Đại học Vinh (Ban hành kèm theo quyết định số: 359/QĐ-ĐHV ngày 25/02/2011 của Hiệu trưởng trường Đại học Vinh).
18. Ngô Ngọc Chi. "Hoạt động thư viện Việt Nam trên đường hội nhập"// Tạp chí *Thư viện Việt Nam*, 2006, số 1, tr. 30-34.
19. Kỷ yếu Hội thảo quốc tế: Đào tạo nghiệp vụ chuẩn hoá Ngành thư viện - thông tin = Proceeding of International conference: The Standardization of Library and Information science educating.
20. Hoàng Lê Minh. Dự án hệ thống thông tin thư viện điện tử liên kết các trường đại học và việc tăng cường tiềm lực khoa học - công nghệ cho phát triển kinh tế xã hội tại Thành phố Hồ Chí Minh. 2003.
21. Đỗ Văn Hùng, Dịch vụ mượn liên thư viện, Tạp chí *Thư viện Việt Nam*, Số 3, Năm 2007, trang 3-8.
22. Đỗ Văn Hùng, Xây dựng mục lục liên hợp trực tuyến cho hệ thống thư viện công cộng Việt Nam.
23. Nguyễn Hữu Hùng. "Vấn đề phát triển và chia sẻ nguồn lực thông tin số hóa tại Việt Nam"// Tạp chí *Thông tin và Tư liệu*, 2006, số 1, tr. 5-10.
24. Nguyễn Như Hà. Tổ chức quản lý nguồn lực thông tin về doanh nghiệp tại Thành phố Hồ Chí Minh: Luận văn thạc sỹ khoa học Thư viện. - H.: Đại học Văn hóa Hà Nội, 2001. - 91tr.
25. Nguyễn Đức Hòa. Tổ chức quản lý và khai thác nguồn lực thông tin ở Học viện Chính trị quân sự: Luận văn thạc sỹ khoa học Thư viện. - H.: Đại học Văn hóa Hà Nội, 2004. - 83tr.
26. Nguyễn Thị Huệ. "Thư viện điện tử trường đại học tổng hợp Amsterdam và vấn đề xây dựng thư viện điện tử Việt Nam"// Tạp chí *Thông tin và Tư liệu*, 2004, số 3, tr. 18-24.

27. Trần Mỹ Dung. Tăng cường nguồn lực thông tin tại Thư viện Quốc gia.
28. Nguyễn Thị Kim Dung. Tăng cường nguồn lực thông tin tại Thư viện Hà Nội phục vụ sự nghiệp xây dựng và phát triển Thủ đô: Luận văn thạc sỹ khoa học Thư viện. – H. Đại học Văn hóa Hà Nội, 2005. – 84tr.
29. Vũ Duy Hiệp. Thư viện trường Đại học Vinh thực trạng và hướng phát triển: Luận văn thạc sỹ khoa học thư viện. – H.: Đại học Văn hóa Hà Nội, 1996. – 80tr.
30. Tạ Bá Hưng. "Phát triển nội dung số ở Việt Nam: Những nguyên tắc chỉ đạo"// Tạp chí *Thông tin và Tư liệu*, 2000, số 1, tr. 2-6.
31. Trần Hữu Huỳnh. Tổ chức quản lý và khai thác nguồn lực thông tin tại Trung tâm Thông tin – Thư viện Đại học Quốc gia Hà Nội: Luận văn thạc sỹ khoa học Thư viện. – H.: Đại học Văn hóa Hà Nội, 2000. – 71tr.
32. Quan điểm của IFLA về vấn đề quyền tác giả trong môi trường điện tử // Tập san *Thư viện*, 2003, số 2, tr. 31-35
33. Vũ Văn Sơn. "Chính sách chia sẻ nguồn lực thông tin trong thời kỳ áp dụng công nghệ thông tin mới"// Tạp chí *Thông tin và Tư liệu*, 1995, số 2, tr.
34. Lê Văn Viêt. Một số vấn đề thiết lập hình thức mượn, chia sẻ tài liệu, thông tin giữa các thư viện Việt Nam // Kỷ yếu Hội thảo thư viện Việt Nam: hội nhập và phát triển. – T.p HCM, 2006. – tr15.

B. Tài liệu nước ngoài

1. Acquisition of basic library materials// The basic of librarianship.- London, 1990.- p. 34-53.
2. Bruce Royan. Heir RAID: Re-purposing Legacy Digital Library Resources as Learning Objects // <http://www.ifla.org/IV/ifla74/index.htm>.

3. Chrstian Wege. Giới thiệu khái niệm cổng thông tin tích hợp - Portal Server Technology, tạp chí IEEE Internet Computing.
4. Evans G.E. Developing library and information centre collection.- Littlerton, 1987.- 443 p.
5. Favier L. Công tác bảo quản tài liệu lưu trữ ở Pháp: Tài liệu dịch từ tiếng Pháp.-Tạp chí *Lưu trữ Việt Nam*, 2001, Số 3. – Tr. 22 – 27.
6. Kasparova N.,Shwartsman M. Creation of the electronic resources Meta-database in Russia: problems and prospects // <http://www.ifla.org/>.
7. Lucina Fraser, Ophelia Cheung. The Perfect Match: Convergence of Technology and Resource Sharing // <http://www.ifla.org/IV/ifla74/index.htm>.
8. Maness, J.M. Library 2.0 theory: Web 2.0 and its implications for libraries / [http:// www.webology.ir/2006/v3n2/a25.html](http://www.webology.ir/2006/v3n2/a25.html).
9. Networked Digital Libraries of Theses and Disertations
10. Networked University Digital Library (NUDL).